

6. Матеріали польових досліджень автора. Спогади Бабенка Марка Володимировича, жителя м. Кам'янки, Черкаської області, 2019.
7. Микола Олександрович Бондаренко. *Машинобудівник*. 1963. 14 вересня (№ 26).
8. Особовий листок по обліку кадрів Бондаренка Миколи Олександровича. *Приватний архів краєзнавця О.Ветрова*.
9. Службова характеристика на директора Кам'янського машинобудівного заводу т. Бондаренко М.О. 07.10.1946. *Приватний архів краєзнавця О.Ветрова*.
10. Службово-партійна характеристика на директора Кам'янського машинобудівного заводу т. Бондаренко М.О. від 19 квітня 1963. *Приватний архів краєзнавця О.Ветрова*.

Анотація. У науковому повідомленні розкриваються значущі заслуги й роль Миколи Олександровича Бондаренка, директора Кам'янського машинобудівного заводу в 1946–1963 роках, у післявоєнній відбудові, розвитку, становленні підприємства та м. Кам'янки.

УДК 94(477.51):929Косенко

Зоя Сніжок,
м. Батурин

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ УЧАСНИКА НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ ГРИГОРІЯ КОСЕНКА (за матеріалами архівно-слідчої справи)

Ключові слова: Григорій Косенко, Курінь Смерті, сталінські репресії, Батурин.

Встановлення імен учасників українського визвольного руху першої половини ХХ ст. і дослідження їхнього життєвого шляху – одне з важливих завдань для сучасних дослідників. Адже людиноцентричний підхід до вивчення історичних явищ і подій набуває все більшого значення.

Історик, засновник благодійного фонду «Героїка» Павло Подобєд у своїй книзі «З-під Конотопа до Аризони: невігадані історії вояків Армії УНР» помістив біографічний довідник, де зібрано понад 150 життєписів уродженців Конотопського повіту Чернігівської губернії, які служили в Армії УНР та Армії Української Держави [9, с.2]. А 19 серпня 2020 р. відбулася презентація інтернет-порталу «Імена самостійної України», створеного благодійним фондом «Героїка». У цій базі даних зібрана інформація про учасників визвольного руху 1917–1924 рр. [5]. Серед імен, названих у цих джерелах, знаходимо козака Армії УНР, батуринця Григорія Дмитровича Косенка. Відомості про нього взято з архівно-слідчої справи старшини Армії УНР Івана Лукича Новохацького, у якій під час слідства Григорій Косенко проходив як свідок. Інформація, подана в протоколі його допиту, досить обмежена [9, с.208]. У Державному архіві Чернігівської області у фонді «Управління комітету державної безпеки Ради Міністрів УРСР у Чернігівській області» виявлено архівно-слідчу справу Г.Д.Косенка, матеріали якої дозволяють

значно розширити оприлюднену в наведених вище джерелах інформацію. У даній статті пропонуємо аналіз інформаційного потенціалу цього джерела.

Виявлена справа датована 1938–1989 рр., тобто відноситься до періоду масових репресій 1937–1938 рр. Її структура характерна для часів «великого терору», спрощена, містить мінімум документів, що відображають основні моменти: арешт, обшук, допити обвинуваченого й свідків, обвинувальний висновок, вирок, приведення його в дію, конфіскація майна.

Слід пам'ятати особливості архівно-слідчих справ, адже вони можуть містити відомості, сфальсифіковані працівниками карних органів з метою доведення причетності звинувачених до інкримінованих їм злочинів. Але водночас ці історичні джерела містять багато унікальної біографічної інформації. Зокрема, у виявленій справі є відомості про соціальне походження Григорія Косенка. Він народився 17 листопада (за старим стилем) 1896 р. в с. Куликівці Чернігівського повіту (нині – селище Куликівка Чернігівського району) [1, арк.23]. Це підтверджується і актовим записом про народження з метричної книги Михайлівської церкви цього населеного пункту, де зазначено, що новонароджений був позашлюбним сином козачки із с. Красного Конотопського повіту Чернігівської губернії Устини Гаврилівни Косенко [7, арк.315 зв. - 316].

За довідкою-характеристикою Батуринської сільської ради від 4 вересня 1938 р., що знаходиться в архівно-слідчій справі, Григорій Дмитрович Косенко походив з дворянського стану, оскільки його батько Дмитро Васильович Жолудковський був дворянином, а мати – селянка-батрачка. До революції, проживаючи в Батурині, вони мали хату, клуню, хлів, коня, корову, 40 га землі та 10 га лісу [1, арк.14]. Тобто уже саме соціальне походження в очах репресивних органів кидало тінь на звинуваченого, оскільки він відносився до категорії так званих «колишніх людей», які втратили свій статус після революційних подій 1917 р. До повноліття Григорій Косенко працював у господарстві батька. Закінчив два класи церковнопарафіяльної школи в Батурині. Потім став мешкати самостійно [1, арк.18], працював на цукровому заводі [9, с.208]. З 1915 р. до березня 1918 р. служив у Російській імператорській армії, отримав звання унтерофіцера [1, арк.31].

За матеріалами слідства, восени 1918 р. Григорій Косенко воював у складі Куреня Смерті [1, арк.18]. Цей загін було сформовано Євгеном Ангелом у м. Конотопі Чернігівської губернії в умовах антигетьманського повстання, що спалахнуло в листопаді 1918 р. під керівництвом Симона Петлюри після проголошення Універсалу гетьмана Павла Скоропадського про федерацію з небільшовицькою Росією. Для залучення добровольців до свого загону Євген Ангел видав звернення, що закінчувалось словами: «Всі, хто дійсно бажає добра, волі і землі Українському народу, записуйтеся в Курінь Смерті. Всі, хто хочуть знищувати ворогів України – записуйтеся в Курінь Смерті. Одне з двох – або здобудемо волю Україні, або зі славою загинемо» [8]. У своїх спогадах ад'ютант штабу Сірожупанної дивізії Армії УНР Микола Бутович зазначав: «Треба признати, що отаман Ангел мав великі організаційні здібності, великий запал і вмів передавати його своїм підлеглим... Пошивши своїм

козакам уніформи, нашвидку, в “ударному порядку” зорганізувавши шевсько-кравецькі майстерні, здобув сідла, мобілізаційним порядком добув коней, що треба реквізував, і його відділ був готовий до бою» [9, с.152]. Очевидно, саме в цей час до загону вступив і Григорій Косенко. Курінь Смерті разом із Сірожупанною дивізією встановили владу Директорії в Конотопі. Далі, долаючи опір гетьманських військ, захопили Бахмач, Прилуки, Ніжин. З протоколів допиту звинуваченого дізнаємося, що Григорій Косенко брав участь у боях у Конотопі, Батурині, Борзні [1, арк.19].

Після взяття Ніжина загін Ангела повернувся до Конотопа, де на залізничній станції готувалися до відправки на батьківщину німецькі війська. Є.Ангел самовільно прийняв рішення обстріляти німецький ешелон. Це викликало обурення С.Петлюри. Є.Ангела було відсторонено від керівництва. Надалі його загін діє окремо від військовиків УНР: спочатку проти гетьманських і німецьких військ, згодом – більшовицьких [3]. У протоколах допиту Григорія Косенка про ці події вказано наступне: «Коли почалася міжусобиця між гетьманцями та Петлюрою, я біля Батурина організував свій загін, а Ангела німцями й гетьманцями було заарештовано, але потім за допомогою Голуба нам вдалося звільнити його з-під варти і Ангел став нами керувати» [1, арк.19]. З цього можна зробити висновок, що Григорій Косенко був одним з приблизно 400 кінних козаків, які залишилися під керівництвом отамана Ангела після його розриву з Директорією УНР, що він був керівником повстанського загону, який діяв у Батурині і навколишніх селах.

У протоколах допиту звинуваченого вказано, що цей загін складався з 50 чоловіків. Керівниками були Г.Д.Косенко, Яків Васильович Андріяка (відомий тим, що в 1927 р. за ініціативи директора Конотопського музею О.Поплавського брав участь у відкритті склепу гетьмана Кирила Розумовського в Батурині і залишив про це спогади в 1950-х рр.) і Федір Іванович Сідий. У загоні також перебували батуринці Андрій Гузій, Петро Третяк (помер у 1935 р.), Павло Пантелеймонович Слісаренко (вбитий), Сава Свиридович Осипов (убитий на фронті), Павло Гуляченко (убитий), Іван Хвостик (отруївся), Петро Тимошенко, Марко Гаврилович Дейнека, Харитон Авула, Олександр Іванович Фельхнер. Отже, значна частина учасників, на яких вказував Григорій Косенко на допиті, на той час уже померли. На озброєнні загін мав кулемет, 50 гвинтівок, 30-40 бомб, 35 револьверів, декілька шабель. Частина зброї Григорій Косенко передав з Ніжина. Зброя зберігалася в таємних місцях: у сараях батька Григорія Косенка Дмитра Васильовича Желудковського, Митрофана Степановича Барабана, Пилипа Сергієнка, донька якого Катерина була одружена з Я.В.Андріякою, і в Федора Сідого [1, арк.18-20 зв.]. Проте достовірність цих відомостей ще потребує перевірки.

Яка була ідеологія і методи діяльності загону Г.Д.Косенка – наразі не встановлено. Історик Тамара Демченко, характеризуючи селянський повстанський рух, зазначає, що «селяни воювали на свій манер, без “білих рукавичок”. Очевидно, що були й антисемітські виступи, і зайва жорстокість,

і нездатність до жорсткого підпорядкування та військової дисципліни» [4, с.399]

У Батурині тоді дійсно діяли повстанці. У ніч на 30 травня 1919 р., о першій годині ночі, було кинута бомба у вікно будинку члена Батуринського волвиконкому І.Т.Заболотного [9, с.53]. Невідомо, чи був причетний до цього загін Г.Д.Косенка. Доказів грабіжницької чи терористичної діяльності «банди» (як названо загін у матеріалах слідчої справи) не наведено. У свідченнях свідка Пилипа Павловича Москальця, касира Батуринської райошадкаси, значиться, що «я особисто, будучи заступником голови Волревкому, мав сигнали про їх пограбування, робив засідки, але вловити не вдалося, тому що вони до місця пограбування не прибували, дізнавшись про моє розпорядження про їх арешт» [1, арк.69].

У 1920 р. Г.Д.Косенка разом з іншими членами загону було заарештовано Конотопською надзвичайною комісією по боротьбі з контрреволюцією [1, арк.13]. Архівно-слідчу справу щодо цього арешту на даний час не виявлено, можемо припустити, що вона не збереглася.

У протоколі допиту свідка Павла Степановича Коваленка, уродженця і жителя с. Красного, стосовно цих подій зазначено наступне: «У 1920 р. я, будучи командиром взводу військ Червоної армії Конотопського карального батальйону отримав завдання від військового командира Толстошеєва виїхати із загоном до Батурина для ліквідації банди у складі Косенка Григорія, Ситника Кузьми, Книша Василя, Гузея Андрія, Попок Григорія, Беліченка Іларіона, Андріяки, які пролізли до лав міліції та робили нічні пограбування, маючи в себе кулемет. Виїхавши до села наш загін під керівництвом комісара Толстошеєва їх усіх заарештував і відправив до Конотопської в'язниці» [1, арк.66].

Ревтрибуналом 12-ї армії Григорія Косенка було засуджено до розстрілу. На захист засуджених стали односельці. За ініціативи тодішнього голови Батуринського сільського революційного комітету Микити Тихоновича Біліченка (брат якого Іларіон Біліченко був серед заарештованих) і групи батуринців улітку 1920 р. було скликано схід селян. На ньому ухвалили зібрати підписи й клопотати про звільнення Григорія Косенка й інших осіб, затриманих у цій справі. Підписи односельців засвідчували революційну діяльність затриманих як червоних партизанів, які підтримували більшовицьку владу. Завдяки цим клопотанням заарештовані були звільнені з винесенням громадського осуду [1, арк.36-37].

На допиті 29 червня 1938 р. Григорій Косенко підтверджував, що був учасником антибільшовицького Кронштадського повстання 1921 р. (у протоколі допиту помилково вказано рік Кронштадського повстання – 1922), як відомо, українці брали в ньому активну участь. До Кронштадта Григорій Косенко потрапив у складі маршової роти з Києва, де служив у 2-му Київському запасному полку. Після придушення червоноармійцями повстання він у складі гарнізону під керівництвом Петренка (ініціали не вказано) перейшов кордон з Фінляндією і перебував там у таборі приблизно 3-4 місяці. Потім зголосився повернутись на територію Росії і був затриманий

більшовицьким прикордонним загonom. Перебував в ув'язненні в Петрограді орієнтовно 2 тижні. Потім, як трудармієць, відправлений на вугільну шахту до Новгородської губернії, там знаходився до грудня 1922 р. Звідти прибув до Батурина, де й проживав до дня свого арешту, працюючи в Батуринському лісництві [1, арк.27 зв. - 28].

28 червня 1938 р. Батуринський районний відділ НКВС затримав Григорія Косенка. Його було звинувачено в злочинах, передбачених статтями 54-10, частиною 1 і частиною 2 (антирадянська пропаганда і агітація), 54-11 (участь у контрреволюційній організації), 196 (зберігання зброї) Кримінального кодексу УРСР [1, арк. 6]. Взяття під варту, ймовірно, відбулося на підставі матеріалів допиту звинуваченого Микити Вікторовича Мовтяна від 17–18 березня 1938 р., де на Григорія Косенка було вказано поміж «петлюрівських січовиків Куреня Смерті» [1, арк.33].

Заарештований утримувався в конотопській в'язниці. Розпочалося досудове слідство. Було складено 4 протоколи допиту обвинуваченого: від 28 і 29 червня, 4 і 13 вересня. 29 червня начальник Батуринського райвідділу НКВС Радько (ініціали не вказано) склав акт про те, що викликаний на допит Григорій Косенко «поводився зарозуміло і зухвало відмовився від підпису на протоколі, заявив, що протокол складено на основі письмової його заяви». Акт схожого змісту було складено і 5 вересня: «Викликаний на допит обв. Косенко Григорій Дмитрович на поставлені перед ним питання відповіді не давав, заявляв, я не бажаю говорити, посиділи б ви у в'язниці стільки скільки б я, тоді теж би не говорили, а також завдавав образ працівникам і взагалі поводився зухвало. Крім того, з боку Косенка була виявлена спроба до виходу» [1, арк.30].

До слідчої справи долучили покази 11 свідків, батуринців і жителів навколишніх сіл Красного й Матіївки. Семеро з них дали свідчення про службу Григорія Косенка у війську Петлюри, які базувалися на почутому від інших чи на власному досвіді. Тобто, самі свідки, будучи мобілізованими до війська УНР, зустрічали Косенка серед вояк Куреня Смерті. Покази, зібрані під час допитів свідків, в основному не стосувалися суті звинувачень, інкримінованих Григорію Косенку. Зокрема, перебування в таборі на території Фінляндії після Кронштадського повстання в обвинувальному висновку переросло в шпигунство. Антирадянська пропаганда й агітація виражалася в словах Косенка «ви в колгоспі стільки ніколи не заробите. Працюєте багато, а одержуєте мало. Потрібно було б не йти до колгоспу, краще було б...» [1, арк.58] та у ворожих відгуках про осіб, яких прислали для роботи в район: «Ось приїхали юдейські козаки!» [1, арк.69]. Щодо зберігання зброї, то під час обшуку в будинку Григорія Косенка вилучили лише мисливську рушницю, 21 патрон до неї і мисливське приладдя [1, арк.8] (але зберігання мисливської зброї не було злочином, відповідно до ст. 196 КК УРСР [6, с.55]).

В умовах наростання масштабів репресій під час допитів свідків карні органи не лише намагалися добитись доказів провини звинувачених, а й зібрати компрометуючі матеріали на якомога ширше коло людей. Так у протоколі допиту Павла Степановича Коваленка, уродженця і жителя

с. Красного, окремого командира в армії УНР, знаходимо імена його односельців, які теж перебували у війську Петлюри, це:

Скрипка Трихим Герасимович, один з командирів у війську Петлюри;

Олех Єгор Іванович;

Олексієнко Микола Якович;

Швидкий Григорій Вікторович (заарештований на час допиту);

Редька Федір Афанасійович, був старостою у війську Петлюри;

Рибець Мартин Трохимович (заарештований);

Рибець Ілля Митрофанович (заарештований);

Рубан Федір Акакійович (заарештований);

Нечипоренко (Тимофій) Прокопович Іванович (так у документі) – працює учителем на Полтавщині.

Найактивніше до боротьби з радянською владою за створення незалежної України закликали Мартин Рибець, Ілля Рибець, Федір Рубан, Григорій Швидкий, Федір Редько. Вони готували листівки й вивішували їх біля церкви. У с. Красному в 1917–1920 рр. існувала партія українських соціалістів-революціонерів під керівництвом Іллі Денисовича Панюти. Її членами також були Мартин Рибець, Ілля Рибець, Федір Акакійович Рубан, Федір Редька, Якимець (ім'я не вказане) – розстріляний, Титаренко (ім'я не вказане) – застрелився, Нечипоренко (ім'я не вказане) – десь учителює [1, арк.65-66]. Враховуючи, що матеріали допитів часто фальсифікували, наведена інформація потребує перевірки на основі інших джерел.

Під час досудового слідства було організовано дві очні ставки між Григорієм Косенком і Микитою Мовтяном, який в той час теж перебував під арештом за звинувачення за ст. 54-10 ч.1 КК УРСР, і Олександром Федотовичем Збітнєвим. Під час очних ставок Григорій Косенко не визнав себе винним у проведенні контрреволюційної агітації [1, арк.72-73, 79-81 зв.].

За результатами слідства співробітниками НКВС 14 вересня 1938 р. було складено обвинувальний висновок. Григорія Косенка звинуватили за ст. 54-10 частина I (антирадянська пропаганда або агітація), 54-6 (шпигунство), 196 (зберігання зброї) Кримінального кодексу УРСР [1, арк.86-87]. Тобто, у ході слідства було змінено статті обвинувачення.

Рішенням Трійки при Чернігівському Облуправлінні НКВС УРСР від 5 жовтня 1938 р. Григорія Дмитровича Косенка було засуджено до розстрілу з конфіскацією особистого майна [1, арк.89]. Згідно з актом від 2 листопада 1938 р., начальник в'язниці УБД УНКВС Дроботя виконав вирок у присутності чергового помічника, старшини Зогіна, старшого корпусу в'язниці УДБ Дуброви (імена та по батькові не вказані) [1, арк.92]. Варто додати, що місцем поховання розстріляних органами НКВС у Чернігові вважається лісовий масив поблизу с. Халявине [10, с.292], причому вбитих ховали разом з особистими речами, що зберігались у речових мішках [10, с.294].

Під час обшуку в заарештованого було вилучено контрреволюційну літературу, газетні матеріали, які, як речові докази, не являли собою цінності й були знищені після завершення слідства [1, арк.93].

16 листопада 1938 р. комісія в складі представника райфінвідділу Івана Васильовича Борисенка, представника Батуринського райвідділу НКВС, члена Батуринської сільради Єфима Івановича Корсуна провела конфіскацію та оцінку особистого майна Григорія Косенка. Вилучили 16 одиниць, а саме: пальто на лисячому хутрі, чоботи – 2 пари, пара черевиків, гімнастерки – 5 шт., штани – 4 пари, кальсони (підштаники), натільна сорочка, перина головна маленька. Усього на суму 650 руб. [1, арк.96].

У часи «перебудови» розгорнулася чергова хвиля реабілітації. Це було пов'язане з прийняттям у січні 1989 р. Президією Верховної Ради СРСР Указу «Про додаткові заходи по відновленню справедливості щодо жертв репресій, які мали місце в період 1930–1940-х і початку 1950-х років».

29 травня 1989 р. до Чернігівської обласної прокуратури із заявою про встановлення долі батька звернулась донька Г.Д.Косенка Майя Григорівна Чуб, яка проживала в Чернігові [1, арк.95]. Додаткове розслідування не проводилось, і висновком Чернігівської обласної прокуратури від 23 червня 1989 р. Григорія Дмитровича Косенка було реабілітовано [1, арк.96].

Зазначимо, що фотокарток, вилучених під час арешту чи зроблених у в'язниці, у справі немає.

Отже, незважаючи на те, що архівно-слідча справа є специфічним історичним джерелом, з неї можна почерпнути важливу біографічну інформацію про репресованого батуринця Григорія Дмитровича Косенка. З великою ймовірністю можна стверджувати, що засуджений був учасником загону Куреня Смерті під керівництвом отамана Євгена Ангела. Справа дозволила відстежити процес застосування щодо Григорія Косенка репресивних заходів органами комуністичного тоталітарного режиму й з'ясувати обставини його смерті.

1. Архівно-слідча справа щодо Косенка Григорія Дмитровича. ДАЧО (Держ. архів Чернігівської області). Ф. Р-8840. Оп. 3. Спр. 8350. 197 арк.
2. Голобуцький П., Зорька О. Кронштадське повстання 1921 року й Україна. *Воєнна історія*. 2008. №5. URL: http://warhistory.ukrlife.org/5_08_5.html (дата звернення: 18.10.2021).
3. Гузь Б.О. Боротьба і смерть отамана Ангела URL: <http://chz.org.ua/wp-content/uploads/2016/07/Боротьба-і-смерть-отамана-Ангела.pdf>. (дата звернення: 18.10.2021).
4. Демченко Т. П. Отаман Ангел – знакова постать повстанського руху на Чернігівщині доби Української революції (1918 – 1919 рр.). *Сіверянський літопис*. 2018. № 1–2. С. 395–401.
5. Імена самостійної України 1917 – 1924 рр. URL: <http://www.db.geroika.org.ua/ua/home.html> (дата звернення: 18.10.2021).
6. Кримінальний кодекс УРСР 1927 р. (в редакції 1949 р.): затв. Центральним Виконавчим Комітетом Української РСР 8 червня 1927 р. (З.У. УРСР 1927 р. № 26-27, ст. 131). Київ: Держполітвидав УРСР, 1950. 167 с.
7. Метрична книга церкви в ім'я Архістратига Михаїла с. Куликівки Чернігівського повіту Чернігівської губернії. ДАЧО. Ф. 679. Оп. 10. Спр. 991. Арк. 288–350.

8. Моренець В. Як отаман Ангел Ічню брав. URL: https://siver.com.ua/news/jak_otaman_angel_ichnju_brav/2012-03-02-9648 (дата звернення: 19.10.2021).
9. Подобед П. К. З-під Конотопа до Аризони: невігдані історії вояків Армії УНР. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2017. 340 с.
10. Сергеева С. Халявинське урочище – місце масового поховання жертв репресій. *Реабілітовані історією: У двадцяти семи томах. Чернігівська область/упорядники: О.Б. Коваленко, Р.Ю. Подкур, О.В.Лисенко. Кн.3. Чернігів: Десна Поліграф, 2011. 600 с.*

Анотація. У статті проаналізовано архівно-слідчу справу, датовану 1938–1989 рр., щодо уродженця і жителя Батурина Григорія Дмитровича Косенка. Він привертає увагу дослідників як учасник українського визвольного руху першої половини ХХ ст. У часи масових сталінських репресій Г.Д.Косенка було заарештовано органами НКВС і «Трійкою» засуджено до вищої міри покарання. Матеріали слідчої справи містять біографічні відомості про заарештованого і є яскравим прикладом діяльності репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму.

УДК 1221-АК-КБ

Акаш Крішан,
м. Київ

КОМАНДИР «ЮРКО-КВАТИРЕНКО» НА ЧОЛІ КУРЕНЯ-З'ЄДНАННЯ УПА-СХІД «ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ»

Ключові слова: УПА-Схід, чота, сотня, курінь, з'єднання, Кореччина, Житомирщина.

Вагомий відсоток з усіх відомих на сьогодні досліджень з історії УПА складають наукові розвідки про персоналії учасників визвольного руху 40-50-х рр. ХХ ст. Наразі опубліковано значну кількість наукових монографій та аматорських пошуків, побачили світ спогади про пережите ще живих учасників ОУН-УПА. Принагідно відзначимо, що неабиякий інтерес серед пошуковців викликають не лише персоналії вищих очільників повстанської армії і націоналістичного підпілля, але й особи менш значних, однак аж ніяк не менш важливих борців за волю України.

У нашій статті буде зроблена спроба нарисувати діяльність в УПА ще одного її учасника, видатного повстанського командира «Кватиренка», котрий впродовж 1943–1946 рр. виборював українську державність на Кореччині. Окрему увагу буде приділено також опису тих військових структур УПА, до діяльності яких мав пряме відношення останній, як учасник націоналістичного руху Опору.

Вірогідно, на початку весни 1943 р. на Кореччину потрапив уродженець села Жидичина Луцького району Волинської області Яків Яковлів – «Юрко-Кватиренко». Про його життя до 1943 р. наразі відомо небагато. Народився майбутній сотенний (пізніше – курінний) УПА 1918 р. Полонений військами НКВС у січні 1946 р. зверхник Яковліва по УПА Воробець («Верещака») залишив такий словесний портрет останнього: «Юрко, років 23-ох (на 1945 р.